

2,321/1,1.

Przepisy o warunkach legalizowania pojemników zwyczajnych kształtu obrotowego.

Pojemniki drewniane, godne legalizacji w dzielnicy po-austrjackiej.

Urzędy miar w dzielnicy po-austrjackiej do legalizacji pojemników drewnianych powinny stosować następujące przepisy, o ile one nie sprzeciwiają się przepisom, później wydanym.

art. 1.

Przepisy o warunkach legalizowania z dnia 19 grudnia 1872 r. (Aichordnung),

uzupełnione uzupełnieniem do § 18 tychże przepisów (VBE str. 79).

§ 15.

Ustrój.

Pojemniki drewniane $0,5\text{ hl} \div 1\text{ l}$ powinny być wykonywane, zgodnie z następującymi poniżej przepisami, z dobrze wysuszonego twardego drewna, najlepiej dębowego, jako pojemniki klepkowe wewnątrz cylindryczne, o wymiarach, możliwie zbliżonych do następujących.

Grubość klepki i długość watora (α rys. 1, 2) powinny wynosić:

u pojemników	grubość klepki u górnego brzegu	długość watora
$\frac{1}{2}\text{ hl}$	12 mm	20 mm
$\frac{1}{4}\text{ hl}$ i 20 l	11 "	15 mm
10 l i 5 l	10 "	
2 l i 1 l	8 "	

Dno powinny być wewnątrz i nazewnątrz płaskie i równe. Klepki powinny być w każdym styku przymocowane do górnej obręczy zapomocą żelaznych nitów o płaskich łbach średnicy 12 mm, które powinny znajdować się po stronie wewnętrznej pojemnika (rys. 1, 2, 3). W pojemnikach półhektolitrowych watory czterech klepek są tak znitowane z obręczą dolną, ściskającą dno, że te 4 nity wraz z dwoma nitami, zamocowującymi końce obręczy, usztywniającej dno, leżą w wierzchołkach równobocznego sześcioboku (rys. 3). W pojemnikach $\frac{1}{4}\text{ hl}$ i mniejszych watory trzech tylko klepek są znitowane z obręczą dolną, przyczem nity leżą w wierzchołkach trójkąta równobocznego.

Dno pojemnika $\frac{1}{2}\text{ hl}$ powinno być po stronie zewnętrznej (rys. 3) usztywnione wzdłuż jednej średnicy i prostopadle do styków klepek, z których dno się składa, płaskownikiem żelaznym o szerokości 25 mm i grubości przynajmniej 1 mm. Okucie to, opuszczając dno, wygina się, obiegając ściśle watory klepek pobocznic, najpierw ku dołowi, następnie poziomo, wreszcie ku górze wzdłuż samych klepek, dochodząc wreszcie do brzegu górnego

Przepisy obowiązujące w miernictwie.

Czasopismo wydawane przez Główny Urząd Miar.

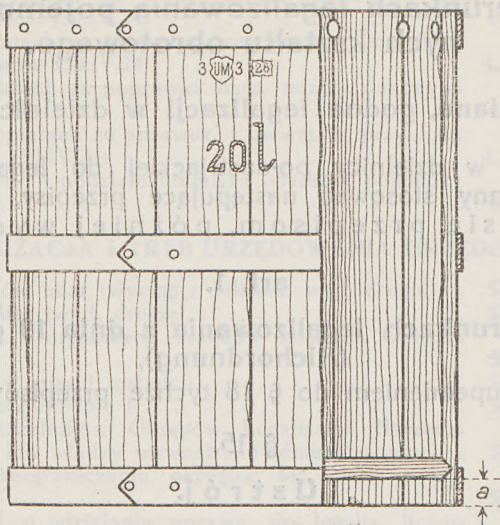
Warszawa, dnia 10 lipca 1928 r.

Układać w porządku wielkości liczb tytułowych.

Cena 60 groszy.

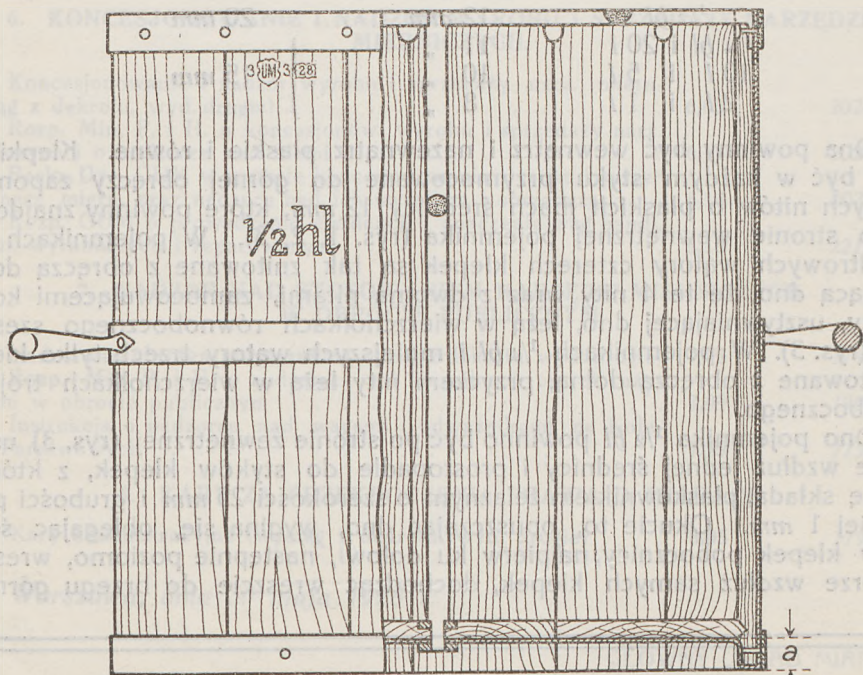
№ 376.

pojemnika, gdzie zostaje znitowane z wyginającymi się prostopadle ku dołowi końcami pręta żelaznego, rozpiętego nad otworem pojemnika. Użyte do tego celu nity są takie same, jak te, które służą do zamocowania klepek na górnej i dolnej obręczy. Okucie to powinno być wpuszczone w klepek

rys. 1.

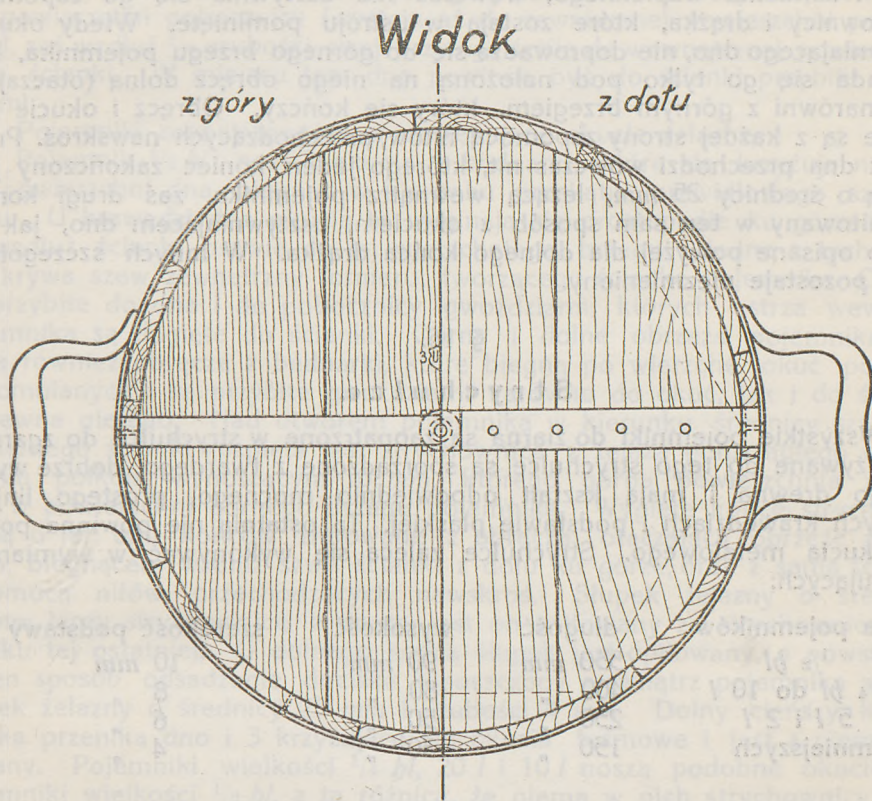
ki do równości i przybite do dna za pomocą ośmiu, zaś do ścianek bocznych pojemnika za pomocą czterech gwoździ o płaskich główkach średnicy 8 mm, znajdujących się w równej odległości od siebie. Ostrza gwoździ tych, wystające z drzewa wewnątrz pojemnika są przyklepane do ścianek.

rys. 2.

Nad otworem pojemnika $\frac{1}{2}$ hektolitrowego rozpięty jest pręt żelazny (strychownica), którego powierzchnia górna powinna leżeć dokładnie w płaszczyźnie górnej krawędzi klepek. Pręt ten jest wykonany z żelaza półokrągłego o promieniu półkola 10 mm. W celu usztywnienia pręta jest on pod-

party słupkiem o średnicy 12 mm z żelaza okrągłego, wpuszczonym w dno pojemnika (rys. 2). W tym celu w środku pręta wierci się otwór, przez który przetyka się w położeniu, do pręta prostopadłym, górny koniec słupka, który uprzednio został opiłowany o 2 mm na długości 10 mm. W położeniu tem słupek przynitowuje się do pręta. Również i dolny koniec słupka zostaje opiłowany o 2 mm na takiej długości, aby powstające w ten sposób odsadzenie oparło się na wpuszczony w wewnętrzną powierzchnię dna krążek żelazny średnicy 25 mm i grubości 4 mm, a opiłowany cieńszy

rys. 3.

koniec słupka przeszedł otwór w krążku, dnie i okuciu dna. Tak osadzony słupek powinien utrzymywać strychownicę we właściwym położeniu, dociskając jednocześnie odsadzeniem, powstałym przez opiłowanie swego końca, wspomniany krążek żelazny do dna pojemnika. Przetknięty przez dno opiłowany koniec słupka powinien wystawać nad zewnętrzną powierzchnię dna jeszcze o około 6 mm. Na wystający ten koniec nasuwa się kwadratową podkładkę żelazną grubości 4 mm, o boku długości 25 mm, zaopatrzoną w otwór odpowiedni, poczem rozklepuje się wystający jeszcze koniec drążka.

Obręcz żelazna, służąca do obijania pojemników $\frac{1}{2}$ i $\frac{1}{4}$ hektolitrowych oraz 20 litrowych, powinny być grubości najmniej $1\frac{1}{2}$ mm; dla mniejszych pojemników grubość ta powinna wynosić przynajmniej 1 milimetr. Nałożone na siebie końce obręczy powinny być znitowane zapomocą 2 nitów, odległość których od siebie winna wynosić u pojemników $\frac{1}{2}$ hektolitrowych około 40, u pojemników mniejszych 35 do 25 mm.

Szerokość obręczy wynosi u pojemników większych do 5 litrów włącznie 25 milimetrów, u pojemników 1 i 2 litrowych — 20 mm.

Pojemniki wielkości $\frac{1}{2}$ hl, $\frac{1}{4}$ hl i 20 l powinny posiadać 3, a pozostałe tylko dwie obręcze, przyczem krawędzie zewnętrzne obręczy górnej i dolnej powinny leżeć w jednej płaszczyźnie z krawędzią górną i dolną klepek.

Trzecia obręcz, znajdująca się w połowie wysokości pojemników $\frac{1}{2}$ i $\frac{1}{4}$ hektolitrowych, powinna być zaopatrzona w dwa uchwyty żelazne. Uchwyty

te są przymocowane do obręczy zapomocą 2 mocnych nitów, przylegających swemi główkami o 25 mm średnicy do ściany wewnętrznej pojemnika.

W pojemniku $\frac{1}{2}$ hektolitrowym okucie, usztywniające dno i biegnące następnie wzdłuż klepek pojemnika, powinno przechodzić pośrodku między łapkami każdego z uchwyty. Obręcz środkowa powinna być ponadto zamocowana na klepkach zapomocą 2 nitów, z których każdy znajduje się w jednakowej odległości od obu uchwyty. Jeżeli pojemnik $\frac{1}{2}$ hektolitrowy przeznaczony jest wyłącznie do odmierzania owoców, roślin kłaczowych, węgla i kamienia wapiennego, wówczas nie usztywnia się go zapomocą strychownicy i drążka, które zostają w ustroju pominięte. Wtedy okucia, usztywniającego dno, nie doprowadza się do górnego brzegu pojemnika, lecz podkłada się go tylko pod nałożoną na niego obręcz dolną (otaczającą dno), narówni z górnym brzegiem, który się kończy. Obręcz i okucie znitowane są z każdej strony zapomocą nitów, przechodzących nawskroś. Przez środek dna przechodzi wówczas nit, którego jeden koniec zakończony jest główką o średnicy 25 mm, leżącą wewnątrz pojemnika, zaś drugi koniec jest znitowany w ten sam sposób z okuciem, usztywniającem dno, jak to zostało opisane powyżej dla dolnego końca drążka. W innych szczegółach ustrój pozostaje niezmieniony.

§ 16.

Strychulce.

Wszystkie pojemniki do ziarna są zaopatrzone w strychulce do zgarniania. Używane do tego strychulce są sporządzone z twardego, dobrze wysuszonego drewna i mają kształt odpowiednio mocnego, prostego linjału o ostrych krawędziach i podstawie płaskiej. Ta ostatnia nie powinna posiadać okucia metalowego. Strychulce zaleca się wykonywać w wymiarach następujących:

dla pojemników	długość	wysokość	szerokość podstawy
$\frac{1}{2}$ hl	550 mm	90 mm	10 mm
$\frac{1}{4}$ hl do 10 l	400 "	80 "	8 "
5 l i 2 l	250 "	50 "	6 "
mniejszych	150 "	30 "	4 "

§ 17.

Cechowanie.

Cechowanie pojemników drewnianych odbywa się w ten sposób, iż wypala się cechę na stronie zewnętrznej pobocznic i na ścianie zewnętrznej pojemnika i wewnętrznej powierzchni dna, a ponadto wybija się cechę w 3 jednakowo odległych od siebie punktach górnego obrzeża.

art. 2.

4. Uzupełnienie do przepisów o warunkach legalizowania z dnia 19 grudnia 1872 r., wydane dnia 23 maja 1877 r.

Do §§ 13, 15 i 18

dotyczy pojemników giętych do ciał sypkich.

Pojemniki do ciał sypkich od 1 litra do 0,5 hektolitra mogą być również wykonywane z giętego drewna bukowego lub dębowego. Przy wykonywaniu i cechowaniu tych t. zw. pojemników giętych obowiązują przepisy następujące:

Ustrój.

Ścianka boczna z drewna giętego bukowego lub dębowego powinna u pojemników wielkości 0,5 hl mieć grubość przynajmniej 8 mm, u pojem-

ników jednolitrowych przynajmniej 4 mm; u pojemników wielkości pośrednich grubość ścianek stopniuje się odpowiednio.

Dno może być sporządzone zarówno z drewna twardego, jak i z miękiego, wolnego od sęków; powinno ono u pojemników wielkości 0,5 hl, $\frac{1}{4}$ hl i 20 l mieć grubość przynajmniej 18 milimetrów; u pojemników mniejszych przynajmniej 12 milimetrów. Na obwodzie swoim dno zaopatrzone jest we wpust o głębokości $\frac{2}{3}$ grubości dna i o szerokości w kierunku średnicowym, równej grubości ścianki. W ten sposób dno na przestrzeni dolnej trzeciej części swej grubości ograniczone jest przydłużeniem cylindrycznej zewnętrznej powierzchni pobocznic (wystaje aż do zewnętrznej powierzchni pobocznic), zaś wzdłuż $\frac{2}{3}$ grubości swej przylega ściśle do wewnętrznej powierzchni tejże ścianki. W miejscu tem dno powinno być do ścianki przybite gwoździami.

Pojemniki zaopatrzone są w następujące okucie żelazne:

Pojemnik $\frac{1}{2}$ hl nosi 3 okucia z bednarki, które się krzyżują na dolnej powierzchni dna, biegnąc w kierunku przekątni prawidłowego sześcioboku. U krawędzi dna okucia te wyginają się prostopadle ku górze i biegną wzdłuż ścianki prawie do jej wierzchniego brzegu. Jedno z tych okuć przykrywa szew zewnętrzny fornieru, tworzącego ściankę pojemnika. Okucia są przybite do dna i do pobocznic gwoździami, których ostrza wewnątrz pojemnika są dogięte do ścianki. Górne i dolne obrzeża pojemnika otaczają również obręcze z bednarki, które biegną po wierzchu okuć powyżej wspomnianych i są przybite gwoździami zarówno do okuć, jak i do ścianki z drewna giętego. Nad otworem pojemnika w kierunku średnicy szwu wewnętrznego ścianki rozpięta jest strychownica z żelaza półokrągłego o promieniu półkola, wynoszącym 10 mm, którego górna powierzchnia płaska leży w powierzchni górnego brzegu pojemnika. Wygięte końce strychownicy są u jej obu końców znitowane z obręczą, otaczającą obrzeże z okuciem, biegnącym wzdłuż szwu ścianki z dołu ku górze, oraz z samą ścianką zapomocą nitów, przechodzących nawskroś. Słupek żelazny o średnicy 12 mm łączy strychownicę z dnem; jest on znitowany ze strychownicą pośrodku tej ostatniej. U dolnego końca słupek jest opiłowany, a powstające w ten sposób odsadzenie dociska wpuszczony wewnątrz pojemnika w dno krążek żelazny o średnicy 25 mm i grubości 4 mm. Dolny cieńszy koniec słupka przenika dno i 3 krzyżujące się okucia taśmowe i jest z niemi znitowany. Pojemniki wielkości $\frac{1}{4}$ hl, 20 l i 10 l noszą podobne okucie, jak pojemniki wielkości $\frac{1}{2}$ hl, z tą różnicą, że niema w nich strychownicy, oraz że wystarczają dwa prostopadle na dnie krzyżujące się okucia, z których jedno przykrywa szew w ścianie bocznej.

Pojemniki wielkości 5 l, 2 l i 1 l mogą mieć to samo uzbrojenie, co pojemniki poprzednie ($\frac{1}{4}$ hl, 20 l i 10 l). W tym wypadku wystarcza jednak również jedno okucie, biegnące wzdłuż szwu pobocznic, a prostopadle do włókien drzewnych dna; obrez, otaczająca dno, również jest zbędna.

Bednarka, używana na obręcz i okucia, powinna mieć dla pojemników $\frac{1}{2}$ hektolitrowych najmniej 1,5 mm grubości; dla pojemników $\frac{1}{4}$ hl, 20 l i 10 l najmniej 1 mm; szerokość bednarki w pojemnikach większych powinna wynosić przynajmniej 30 do 25 mm, a w pojemnikach 2 i 1 litrowych nie mniej jak 22 mm. Jeżeli pojemnik posiada uchwyty, to jeden z nich musi znajdować się nad szwem spojenia fornieru. Uchwyty przymocowane są gwoździami, zagłębionymi wewnątrz nad podkładkami żelaznymi, względnie przynitowanymi do tychże. Punkty zamocowania nie powinny znajdować się na tym samym słoju rocznym fornieru, gdyż mogłoby nastąpić rozerwanie fornieru przez uchwyty.

Cechowanie.

Cechuje się pojemniki gięte na zewnętrznej stronie ścianki i wewnętrznej powierzchni dna przez wypalanie stemplem oraz przez wybijanie cech w 3 punktach, leżących w równych odstępach na górnej obręczy pojemnika, jak również i na ścianie zewnętrznej nad spojeniem dna i ścianki z drewna giętego.

W celu wybicia cechy w tem ostatniem miejscu, dolna obręcz, otaczająca dno, musi posiadać trzy wywiercone otwory o średnicy przynajmniej 12 mm.

art. 3.

6 Uzupełnienie do przepisów o warunkach legalizowania z dnia 19 grudnia 1872 r., wydane dnia 20 sierpnia 1879 r.

Do § 15

dotyczy uchwytów do pojemników do ciał sypkich.

Pojemniki klepkowe pojemności 20 l mogą być zaopatrzone w uchwyty w ten sam sposób, jak to zostało przepisane dla pojemników klepkowych wielkości $\frac{1}{4}$ hl i 0,5 hl.

U pojemników giętych jeden z dwu uchwytów może być przytwierdzony do górnego obrzeża pojemnika przez znitowanie z górną obręczą żelazną i fornierową poboczną.

art. 4.

W dzielnicy po-austriackiej uchyla się oryginalną treść §§ 15-go, 16-go i 18-go Przepisów o warunkach legalizowania, wydanych przez b. c. k. Komisję Normującą Legalizację, a ogłoszonych rozporządzeniem Ministra Handlu dnia 19 grudnia 1872 r. (R. G. Bl. № 171), i zastępuje się ją art. 1-ym nin. rozporządzenia.

Oryginalną treść następujących uzupełnień do tychże przepisów: z uzupełnienia 4-go — uzupełnienie do §§ 13, 15 i 18 (R. G. Bl. r. 1877 № 38, VBE str. 77), z uzupełnienia 6-go — uzupełnienie do § 15 (R. G. Bl. r. 1879 № 106, VBE str. 134), uchyla się i zastępuje się ją odpowiednio artykułami 2 i 3 nin. rozporządzenia.

Z 4-go uzupełnienia do tychże przepisów uchyla się uzupełnienie do § 18 (R. G. Bl. r. 1877 № 38, VBE str. 79) i z 5-go uzupełnienia do tychże przepisów — uzupełnienie do §§ 14, 15 i 17 (R. G. Bl. r. 1877 № 88, VBE str. 97).

Postanowienia art. 4-go nin. wchodzi w życie od dnia ogłoszenia nin. rozporządzenia w Przepisach obowiązujących w miernictwie.

Warszawa, dnia 2 lipca 1928 r.

DYREKTOR GŁÓWNEGO URZĘDU MIAR:

L. S.

(—) inż. Z. Rauszer

GUM № 28. I. 1101.1.